

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/102/2021
Identifikačné číslo spisu:	2114228515
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2114228515.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J. Z., nar. XX.XX.XXXX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ilava, proti žalovaným 1/ Slovenskej republiky, v ktorej mene koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 00 166 073, 2/ Generálnemu riaditeľstvu zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom v Bratislave, Šagátova 1, 3/ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, so sídlom v Leopoldove, Gucmanova 19/670, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 19C/264/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. marca 2018 sp. zn. 11Co/457/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému 1/ a 3/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Žalovanému 2/ náhradu trov dovolacieho konania priznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) v konaní o ochranu osobnosti rozsudkom zo dňa 11. apríla 2016 č. k. 19C/264/2014-49 zamietol žalobu (prvý výrok), žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania vo výške 2,18 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (druhý výrok) a žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok).

2. Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 14. marca 2018 sp. zn. 11Co/457/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok) a žalovaným 1/ až 3/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (II. výrok).

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Civilného

sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

3.2. V dovolaní dovolateľ uviedol, že súd prvej inštancie aj odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom porušili jeho právo na spravodlivý proces, nakoľko sa vo svojich rozhodnutiach nevyporiadali so žalobcom uvedenými námietkami, rozhodli svojvoľne, bez riadneho odôvodnenia rozhodnutia, spočívajúceho v nedostatočnom a nesprávnom hodnotení a vykonaní dôkazov. Vzhľadom na uvedené mal dovolateľ za to, že nesprávnym procesným postupom súdov nižších inštancií zároveň došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

4. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že považuje dovolanie za právne nedôvodné. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol, nakoľko nie sú dané zákonné dôvody dovolania a neexistujú ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napádať rozsudky zrušiť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je podľa ustanovenia § 447 písm. e/ CSP potrebné odmietnuť z nasledujúcich dôvodov:

6. Z ustanovenia § 429 ods. 1 CSP vyplýva, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť vyplývajúca z odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

7. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania vyžaduje, aby (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) bol dovolateľ zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (dostupnom na internetovej stránke www.sak.sk).

8. Právna úprava obsiahnutá v § 429 ods. 1 CSP teda ustanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Zákon túto podmienku nestanovuje iba v prípade dovolateľov uvedených v § 429 ods. 2 CSP. O potrebe splnenia tejto osobitej podmienky dovolacieho konania je v zmysle § 393 ods. 1 CSP povinný poučiť strany sporu v písomnom vyhotovení rozhodnutia odvolací súd.

9. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia uvedenej osobitej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) je upravený v ustanovení § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle ustanovenia § 429 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. V prejednávanom spore zo súdneho spisu vyplýva, že rozhodnutím Centra právnej pomoci zo dňa 28. mája 2018 bol dovolateľovi predbežne priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci č. sp. KaNR 18008/2018, R.z. 71404/2018 (č. l. 94), ktorý ale bol v zmysle rozhodnutia Centra právnej pomoci zo dňa 20. mája 2020 č. sp. KaNR/13313/2020, ČRZ 58731/2020 odňatý.

11. Z uvedeného dôvodu dovolací súd spis vrátil prípisom z 27. januára 2021 sp. zn. 5Cdo/34/2020

súdu prvej inštancie s pokynom, aby v súlade s ustanovením § 436 ods. 1 CSP dovolateľa vyzval na odstránenie väd dovolania a riadne ho poučil o procesnej povinnosti obligatórneho zastúpenia v dovolacom konaní vyplývajúcej z ustanovenia § 429 ods. 1 CSP.

12. Uvedený pokyn realizoval súd prvej inštancie výzvou z 12. februára 2021 č. k. 19C/264/2014-142, ktorou žalobcu (dovolateľa) vyzval na odstránenie väd dovolania a riadne ho poučil vo vyššie uvedenom rozsahu i o procesnom následku neodstránenia väd dovolania vo forme jeho odmietnutia.

13. Uvedenú výzvu súdu prvej inštancie dovolateľ prevzal 24. februára 2021. V určenej lehote na ňu žiadnym spôsobom nereagoval.

14. Dovolací súd konštatuje, že napriek poučeniu odvolacieho súdu a následnému poučeniu prvoinštančným súdom žalobca (dovolateľ) nesplnil procesnoprávnu podmienku obligatórneho právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní vyplývajúcu z ustanovenia § 429 ods. 1 CSP, ani nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP). Nie sú splnené ani ďalšie procesnoprávne podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 429 ods. 2 písm. b/, c/ CSP, existencia ktorých by nevyžadovala obligatórne právne zastúpenie advokátom v dovolacom konaní.

15. Podľa ustanovenia § 447 písm. e/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429.

16. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd dovolanie žalobcu podľa citovaného ustanovenia § 447 písm. e/ CSP odmietol.

17. Odmietnutie dovolania procesne zaviniť žalobca (dovolateľ), preto na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s analogickým použitím ustanovenia § 256 ods. 1 CSP by mali žalovaní (potenciálny) nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaným 1/ a 3/ však preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli, a preto im dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Nakoľko žalovanému 2/ vznikli trovy dovolacieho konania, dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania priznal.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.